

22. søndag efter Trinitatis

Salmevalg

750: Nu titte til hinanden

448: Fylt af glæde/300: Kom, sandheds Ånd!

674: Sov sødt, barnlille

492: Guds igenfødte, ny-levende sjæle

731: Nu står der skum fra bølgetop

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus

På den tid kom disciplene hen til Jesus og spurgte: ”Hvem er den største i Himmeriget?” Han kaldte et lille barn hen til sig, stillede det midt iblandt dem og sagde: ”Sandelig siger jeg jer: Hvis I ikke vender om og bliver som børn, kommer I slet ikke ind i Himmeriget. Den, der ydmyger sig og bliver som dette barn, er den største i Himmeriget; og den, der tager imod sådan et barn i mit navn, tager imod mig.

Men den, der bringer en af disse små, som tror på mig, til fald, var bedre tjent med at få en møllesten hængt om

halsen og blive sænket i havets dyb. Ve verden for det, der fører til fald. Vel må der komme fald, men ve det menneske, som bliver årsag til fald. Hvis din hånd eller fod bringer dig til fald, så hug den af og kast den fra dig; du er bedre tjent med at gå lemlæstet eller vanfør ind til livet end med begge hænder eller fødder i behold at kastes i den evige ild. Og hvis dit øje bringer dig til fald, så riv det ud og kast det fra dig; du er bedre tjent med at gå ind til livet med ét øje end med begge øjne i behold at kastes i Helvedes ild. Se til, at I ikke ringeagter en af disse små. For jeg siger jer: Deres engle i himlene ser altid min himmelske faders ansigt. For Menneskesønnen er kommet for at frelse det fortabte.

Hvad mener I? Hvis en mand har hundrede får, og ét af dem farer vild, lader han så ikke de nioghalvfems blive i bjergene og går ud og leder efter det vildfarne? Og lykkes det ham at finde det, sandelig, jeg siger jer, han glæder sig mere over det end over de nioghalvfems, der ikke fór vild. Således er det jeres himmelske faders vilje, at ikke en eneste af disse små skal gå fortabt.”

Prædiken

Johan Falkberget fortæller i romanen *Nattens brød*. An-Magritt en gribende historie om at ofre sit liv for et andet menneske. Om ikke at bringe Guds elskede børn til fald, for vi hørte jo disse ord fra Jesu egen mund lige før: ”Men den, der bringer en af disse små, som tror på mig, til fald, var bedre tjent med at få en møllesten hængt om halsen og blive sænket i havets dyb.” Det er hårde ord, men vi skal huske på, at Jesus slutter sin tale med denne sætning: ”Således er det jeres himmelske faders vilje, at ikke en eneste af disse små skal gå fortabt.” Men hør nu, hvordan historien om An-Magritt kaster lys over Jesu ord.

I en afsides bygd i Norge skete det en søndag, at en pige skulle stå med afklippet hår ved skampælen uden for kirkedøren. Hun havde fået et barn uden at være gift og skulle nu angre og gøre bod i alt folkets påsyn, og de, der den dag gik ind og ud af kirkedøren, skulle spytte synderen i ansigtet. De fleste undlod, lod som om de glemte, og de tænkte ved sig selv, hvor den lov mon stod skrevet, der krævede dette. Og var der ikke et eller andet i den hellige

skrift om en kvinde, der blev grebet i hor, og hvor Vorherre selv havde sagt, at den, der var ren, kunne kaste den første sten. De svor ved sig selv, at havde der ikke før været orm og mider i den ost, præsten fik som tiende, så skulle der komme det.

Men almuen var fattig og uvidende, de var analfabeter og prisgivet den lov, præsten læste op, og de evnede ikke at klage nogen steder, når de troede, han forbrød sig mod loven. Man da Kæmpe-Ane, som pigen kaldtes, den søndag kom hjem efter at have stået bundet med halsjern til skampælen i højmesstiden, havde hun mistet vid og forstand.

Næste søndag kastede Ane sig i fossen. Efter loven skulle hun have stået ved skampælen under tre højmesser. Og igen bandede de kuede almuefolk, der gik til højmesse, og de spurgte sig selv og hinanden, hvor mon præsten havde læst den lov om de tre højmesser.

En nat hen på sommeren vågnede en kone i en af bygdens gårde ved at "Kæmpen", som Anes far kaldtes, stod inden

for døren og holdt et spædbarn frem imod hende. Det var An-Magritt, det i synd avlede barn.

”Gud velsigne dig,” hviskede Kæmpen til konen, ”lad An-Magritt suge dit bryst et kvarters tid. Ellers sulter hun ihjel for mig.”

”Jeg har ikke mere end til mit eget barn,” sagde konen og vendte ryggen til. Kæmpen faldt på knæ og tryglede: ”Blot et kvarter. Gud vil lønne dig for det.”

Og hver dag den vinter igennem så man den svære Kæmpe løbe fra gård til gård i storm og uvejr med An-Magritt i et stort forklæde. Og alle steder, hvor der var spædbørn, tiggede han om, at den moderløse pige måtte suge lidt bryst.

Når han trådte ind et sted, hilste han med halvt kirkelige visdomsord: ”I min alderdoms kummer kommer jeg og beder om manna til en sulten Guds engel.” – På den måde reddede han An-Magritts liv.

Kæmpen var en fremmed i bygden. Ingen vidste, hvor han kom fra, eller hvad han i virkeligheden hed. Den halvgamle mand havde slået sig ned på et øde sted med sin datter

Ane. Han havde bygget en hytte og en stald og sled, så han hverken lå sogn eller kirke til byrde. Han fik lov til at blive. Og, som han før havde holdt sig for sig selv med datteren Ane, indtil hun kom så ulykkeligt af dage, sådan levede han nu sammen med datterdatteren, opdrog hende i Herrens tugt og lærte hende at arbejde. Samtidig forsøgte han at skærme hende imod verdens ondskab, den menneskelige ondskab, der er værre end både sult og kulde.

Den vidste Kæmpen om. Han havde altid været på flugt for mennesker, på flugt fra en vanærende fortid, som alligevel altid fulgte med. Han havde siddet i jern, som det hed, for usselt hestetyveri. Han var godt tilfreds med at kaldes "Kæmpen", for sit eget navn turde han aldrig sige af frygt for at blive kendt og genkendt.

Hans eneste fristed var i ødemarken, hvor han om sommeren brændte kul i mile. An-Magritt var med og lærte kunsten, og disse somre i det fri langt borte fra verdens snak svandt tyngde og sorg fra Kæmpen, og når han om aftenen så røgen fra bålet stige lige imod himlen, foldede han hænderne og hviskede: "Abels offer". Den vanærende

fortid svandt, og solen faldt velsignende over de arrede og slidte fattigmandsnæver.

”Bedstefar”, sagde An-Magritt, der nu var femten år. ”Ja, min lille Guds engel,” svarede han døsig og glad. ”Er det sandt, som folk siger, at du har siddet i slaveriet?”

Da var det, som himlen kastede brændende svovl og gloende sten ned på jorden, og Kæmpen sprang op. Aldershammen faldt af ham. Han så ud som en mand på tredive-fyrre år. ”Løgn”, brølede han, ”løgn, An-Magritt.” Han strakte tre fingre i vejret. ”Det er løgn, så hjælpe mig min Gud og hans hellige ord.” Så sank han igen ned på træstammen, de sad på.

”Mit kære, lille barn, du tror vel din bedstefar?” Han var atter gammel og grå – ældre end nogen sinde før – med en svag og skælvende stemme.

Hun syntes, hun hørte en stemme hviske i sit øre: ”Du skal sige ja, An-Magritt. For Guds nådes skyld må du lyve.” Og hun lagde hovedet mod hans knæ og sagde: ”Ja, bedstefar. Hvem andre skulle jeg tro?” – Hun vidste, at han svor falsk.

”De lyver alle sammen, An-Magritt.”

”Ja, ja. Gud straffe dem...”

I den blå skumring gik to mennesker sammen, og de bar begge en tung, usynlig byrde. Han måtte bære den falske ed, han havde svoret. Hun måtte bære løgneren og hemmeligheden. Aldrig måtte den gamle mand vide, at hun vidste, at han havde været parat til at ofre sin evige salighed for hendes skyld, for hendes uskyld. For det troede folk dengang – og kirken havde lært dem det – at den, der aflagde falsk ed, kom til at brænde i helvedes ild for evigt.

Men højere end sin salighed elskede Kæmpen det barn, der ved skæbnens ugunst, men til usigelig lykke, var blevet givet i hans varetægt. An-Magritt måtte ikke skamme sig over den, der skulle opdrage hende og lære hende at leve. Hun skulle ikke gå med blikket sænket i jorden. Hun skulle gå gennem verden som et frit menneske og ikke tynges af fortidens og fædrenes synder. Det var han villig til at betale med sin sjæls salighed.

Og An-Magritt blev livsduelig som få, ukuelig og sej, og glad.

Hun vidste, hvilken pris der var betalt for hendes liv, hvad bedstefaren ville ofre for hendes skyld. Hun glemte aldrig den falske ed, han svor i ødemarken. Han slap fred og salighed for sig selv, for at hun skulle have livsmodet i behold. Hun skulle se verden lige i øjnene og ikke falde sammen i selvforagt. Han ville, hun skulle sætte en høj pris på sig selv. Og det gjorde hun – samtidig med, at hun var nødt til at tro, at Guds nåde og rakte til bedstefarens sårede og dødsenstrætte sjæl.

”Du må tro din bedstefar”, havde han sagt i det fortvivlelsens mod, der fik ham til at slå med Gud selv om pigens liv, så hun aldrig skulle forarges, gøres til skamme af den, der på jorden skulle være hende i Guds sted.

An-Magritt forstod bedstefarens offer, og hun levede.

Der er betalt dyrt for hvert menneske på jorden. Det er den historie, der altid fortælles i kirken, om ham der venter på os, manden på korset, manden med de åbne arme,

parat til at favne både venner og fjender. Parat til at ofre sin egen salighed for vores frelses skyld.

Engang, et sted i verden, betalte han med sit liv og blod, for at vi skulle blive stærke og leve og håbe.

Jesus Kristus døde for alverdens synder, hedder det i kirkesproget.

Brorson siger det sådan: Hvem vil nu Herrens udvalgte anklage? / Gud os i Kristus retfærdige gør, / her er velsignelsens fylde at smage, / her er Guds nåde og Himlenes dør; / troen brød gennem al angstens pile, / fandt under korset sit fristed til hvile.

Der er også betalt dyrt for Karl og Hailey; vi har i dag lagt dem i Guds hænder. Det betyder ikke, at livet bliver let og bekymringsløst for dem. Men det betyder, at de altid kan gå i lyset af Guds kærlighed, der ikke vil lade en eneste af disse små gå fortabt.

Kirkebøn

Kære Gud, almægtige far. Tag vore hænder. Grib os med dine varme og kærlige hænder, og gå med os, så vi ikke

mister retningssansen og går hvileløse omkring, men i stedet finder ind til din kærlighed. Din ubetingede kærlighed, der omslutter os som to omsorgsfulde hænder. Og når vi har fundet hvilen i dine kærlige hænder, plant os da som frøet i den gode jord. Giv os vand fra dine kilder og lys fra din sol, så vi slår rod, spirer og gror og folder vores bladpragt ud. Og fortsæt så din gode gerning i os; grav omkring os, fjern al den ukrudt, der truer os på livet, giv gødning og giv tid! Og så beder vi til, at vi bærer frugt. Den kommer af din nåde; og vi beder til, at frugten må være os selv og vores næste til gavn.

Du rige og gavmilde Gud. Du er skaberkraften i alt, der gror. Lad også vores tro spire, og forbarm dig over os, når vi råber på større tro og mere sikkerhed. Lær os at leve tillidsfuldt i verden.

Livets Herre, send os ud i verden med kraft og styrke. Lad også vores hænder blive til velsignelse for andre, så vi selv tager den ensomme i hånden og søger at skabe liv, hvor der før var goldt. Amen.